

Verslag van de Algemene Ledenvergadering op 10 juni 1982

De Notulen van 5-11-81 worden zonder wijzigingen goedgekeurd.

Het Bestuur deelt mede, met het concipiëren van nieuwe statuten bezig te zijn en hoopt het definitieve voorstel voor de volgende Algemene Vergadering gereed te hebben. De jaarverslagen van de secretaris, penningmeester en de hoofdredacteur worden eveneens zonder wijzigingen goedgekeurd.

De voorzitter dankt De heer D.G. Montagne voor zijn bestuurswerkzaamheden.

Leden van de Herpetologische Studiegroep stellen schriftelijk de heer A.J.J. Broen voor als bestuurslid. Daarop worden de heren G.J.M. Roelofs (Venlo) en A.J.J. Broen als nieuwe bestuursleden bij acclamatie gekozen. De heer W. Bult werd bij acclamatie herkozen. Ook de aftredende redactieleden t.w. de heren J.A.M. Heerkens Thijssen en D.Th. de Graaf worden op deze wijze herkozen.

De penningmeester licht de begroting voor 1983 toe. Hij merkt op, dat de

stijging van het aantal leden redelijk goed is maar onvoldoende soelaas biedt om de sterk verminderde subsidies en de stijgende druk- en portkosten op te vangen. Vandaar dat een verhoging van de contributies onontkoombaar is. Daarbij moet tevens bedacht worden, dat deze reeds een aantal jaren - sinds 1978 - niet meer is gestegen. De in het verslag van de penningmeester voorgestelde verhoging wordt door de vergadering geaccepteerd voor 1983.

Tijdens de rondvraag verzoekt de heer Lenders om inspraak van de studiegroepen bij de herziening van de statuten. De voorzitter merkt op, dat de nieuwe statuten eerst in concept-vorm in het Maandblad gepubliceerd zullen worden en dat alle leden wijzigingen kunnen voorstellen. Daarna zal pas het definitieve voorstel aan de Algemene Ledenvergadering worden voorgelegd. Het zojuist genoemde eerste concept kan ook aan de jaarlijkse studiegroepen-bijeenkomst worden voorgelegd.

De heer P. Spreuwenberg merkt op, dat hij liever zou zien dat de Algemene Ledenvergadering in de wintermaanden wordt gehouden.

Na de pauze geeft Ed de Grood een interessant overzicht van de zeer vele onderzoeken en beheersactiviteiten van de Sudiegroep Onderaardse Kalksteengroeven, die een breed scala omvatten. Enkele onderwerpen die besproken worden: vleermuistellingen, fossielen-onderzoek, geologie, historie, archeologie, biologie, cultuurhistorie, klimatologie, cartografie, documentatie, groevenbeheer (drie gangenstelsels) en het mededelingen blad. Belangrijk zijn ook de contacten met de Commissie voor Onderzoek en Bescherming van Vleermuizen, de Overleggroep Groevenbeheer, het Ministerie van C.R.M. i.v.m. de bescherming van de vleermuizen en tenslotte de deelname aan het Europese Congres over Vleermuizen. Het een en het ander wordt met voor zich sprekende dia's toegelicht.

Verslag van de jaarlijkse Genootschaps-Excursie op 16 juni 1982

Het was verheugend om, ondanks de regen en het samenvallen met vaderdag en de vele bronkprocessies, een groep enthousiaste mensen aan te treffen voor het station van Swalmen voor deze traditionele Genootschaps-excursie.

De heer Thissen leidde ons eerst naar het lokaal van de Milieu- en Heemkundevereniging Swalmen, waar we ontvangen werden door Hans Heijnen met een inleiding over het landschap van de Swalm met dia's en een mooie videofilm van de Regionale TV Melick-Herkenbosch. Hieruit bleek duidelijk dat de eventuele aanleg van de autoweg R-73 in dit gebied een zeer ernstige aantasting van rijke natuurwaarden van Midden-Limburg zou beteke-

nen.

De oprichting van de Stichting Nationaal Landschapspark Midden-Limburg de dag tevoren (voorzitter Ton Lenders) werd dan ook in dit licht door alle aanwezigen als een zeer goede zaak gezien en de hoop werd uitgesproken, dat de inmiddels zeer beruchte R-73-plannen geen doorgang zullen vinden.

Al deze gevoelens werden nog eens versterkt door de excursie zelf.

De deelnemers genoten volop van het landschap en van de vele plantensoorten uit de verschillende biotopen, die onder de loupe werden genomen. Planten als de Grote pimpinel, Zachte wikke, Valeriaan, Breedbladige wespenorchis en Aardaker bleken nog

in behoorlijke aantallen voor te komen.

Het hoogtepunt voor de specialisten was wel de Boszegge in het Beeseler Broek (noordelijkste vindplaats in ons land?). Van de vogels mogen niet onvermeld blijven: Spotvogel, Rietgors, Geelgors, Bosrietzanger en Boomvalk.

Dit en veel meer werd waargenomen al wandelend over de verschillende rivier- en beekterrassen met hun oude boerderijen en de vele onverwachte rijke plekjes langs de kronkelende Swalm. De ligging van boerderijen als Noenhof, Baxhof (1582), Hillenraedt e.a. wijzen op een rijke geschiedenis van een natuurlijk samenspel van mens en natuur, vereeuwigd in de huidige landschapsvormen.

Grootschalige aantastingen als ruilverkavelingen, aanleg van autowegen, ontgrindingen en dergelijke zouden een onherroepelijke verdwijning veroorzaken. Een dergelijke prijs achten wij te hoog, temeer, omdat steeds

duidelijker wordt, dat dergelijke ingrepen slechts het bankroet van onze maatschappij dichterbij brengen. Zeker de laatste jaren blijkt steeds meer, dat wij de direkte omgeving zeer zorgvuldig moeten behandelen willen we

niet ons eigen voortbestaan in de waagschaal stellen.

Uiteindelijk zal het kleinschalig gebruik de grootste bestaanszekerheid bieden, niet alleen voor de mens maar ook voor vele planten- en diersoorten.

Een leven in dienst van natuureducatie: J.A. Nijkamp 1905 - 1982

Op 12 november 1982 is J.A. Nijkamp in zijn geboortestad 's Gravenhage overleden. Hij was een alom bekende figuur in de wereld van de Nederlandse natuurliefhebbers. Aanvankelijk werkte hij als leraar biologie, later ook als directeur, aan een kweekschool voor onderwijzers. In 1948 werd hij benoemd tot directeur van de gemeentelijke school- en kindertuinen in Den Haag. Deze kwamen onder zijn leiding tot onstuimige groei en bloei. Hij stichtte er de eerste educatieve kinderboerderij en introduceerde het eerste officiële natuurspad. Dat was in het duingebied Meyendel. Zijn werklust was enorm. Ontelbaar is het aantal cursussen dat hij heeft ge-

geven en lezingen die hij heeft gehouden, overal in het land en allemaal in zijn vrije tijd. Hij schreef een tiental grotere en kleinere boeken en zeer vele artikelen. Hij benaderde de natuureducatie vanuit de pedagogiek, die hij had bestudeerd naast de biologie. Bekend is van hem dat hij als directeur de heide ging wieden in de landschappentuin in het Haagse Zuiderpark op zondagochtend! Dat werk moest met de hand gebeuren en zo iets kon je niet van een tuinman eisen!

De schooltuinen en leslokalen stonden altijd gastvrij open voor belangstellenden. Zo konden ook tal van Limburgse onderwijskrachten kennis maken met de bijzonder boeiende manier waarop

Haagse schoolkinderen levende biologielessen krijgen. Vaak namen ook Limburgers deel aan de biologische werkkampen voor het onderwijs, georganiseerd door de KNNV, en jarenlang geleid door Nijkamp. Een nog groter aantal Limburgse onderwijzers kennen het blad van zijn dienst, *De Natuur van de Maand*. De meeste zijn door Nijkamp zelf geschreven en door zijn vrouw of zijn jongste dochter geïllustreerd.

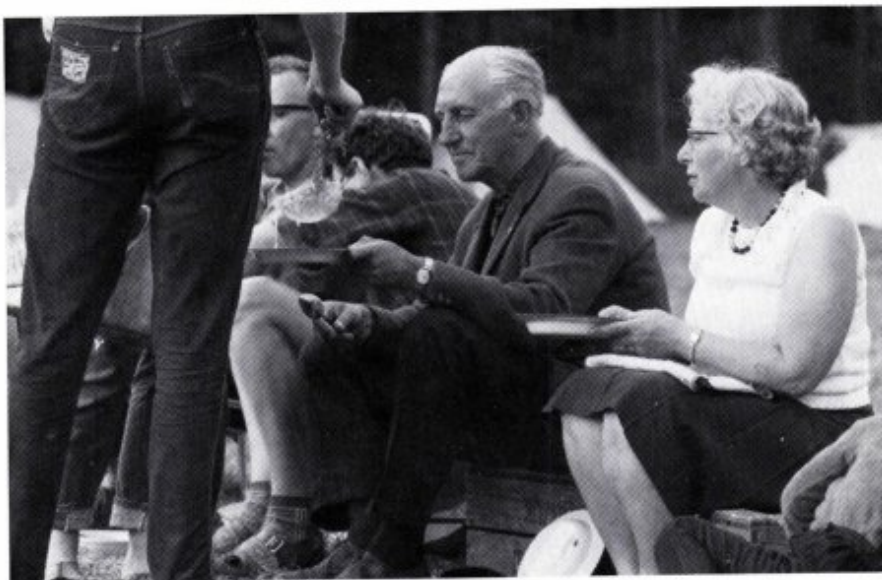
Tallose IVN-gidsen zijn door Nijkamp opgeleid of geëxamineerd.

Lange tijd was hij ook voorzitter van het hoofdbestuur van de KNNV en van het IVN.

Sinds 1946 was hij lid van ons Genootschap. In het jubileumnummer van 1960 staat een bijdrage van zijn hand, getiteld: *Men vindt Limburg zelfs in het Haagse Zuiderpark*.

In Maastricht zijn nog meer sporen van Nijkamp te vinden. Naar zijn voorbeeld werd in 1956 aan het Natuurhistorisch Museum gestart met een meer educatief gerichte benadering van de jeugd door de benoeming van een "contactbioloog". Deze werd mogelijk door een subsidie van CRM. En het was beslist geen toeval dat Nijkamp in die tijd voorzitter was van de Commissie voor Natuurbeschermingseducatie van datzelfde CRM waar de subsidie vandaan kwam!

Laten wij zijn nagedachtenis in ere houden door ons werk voor natuurbeheer en natuurbehoud in zijn geest voort te zetten.

De heer Nijkamp samen met zijn vrouw tijdens een maaltijd, in een Biologisch Werkkamp voor het Onderwijs.

Piet van Nieuwenhoven